

เวทีสานพลังชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
ครั้งที่ ๒ ประจำปี ๒๕๖๑

“ศาสตร์ของพระราชากับการสร้างเสริมสุขภาวะชุมชน”

เอกสารประกอบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระบบนิเวศชุมชน
องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสัก อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
ระหว่างวันที่ ๑-๓ มีนาคม ๒๕๖๑

๑. ข้อมูลสถานะสุขภาพของชุมชน

๑.๑ ข้อมูลทั่วไปพื้นที่

ตำบลป่าสัก มีพื้นที่ทั้งหมด ๕๐.๒ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓๑,๓๗๕ ไร่ โดยมีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบและที่ราบเชิงเขา อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร มีผลไม้ท้องถิ่นหลากหลายชนิด ประชากรทั้งหมด ๕,๕๘๑ คน ๒,๒๓๒ ครัวเรือน (ข้อมูลจากระบบ TCNAP) พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๒๐,๖๒๕ ไร่ พื้นที่ป่า ซึ่งเป็นป่าชุมชน ๕๒๐ ไร่ พื้นที่อยู่อาศัย ๑๐,๗๕๐ ไร่ มีแหล่งน้ำธรรมชาติทั้งหมด ๕ แห่ง เป็นหนองน้ำ ๓ แห่ง เป็นแม่น้ำ ๒ แห่ง ใช้ในการทำการเกษตร และหาเลี้ยงชีพของคนป่าสัก มีประปาหมู่บ้านทั้งหมด ๑๕ แห่งซึ่งครอบคลุมทั้งตำบล มีโรงเรียนในพื้นที่ทั้งหมด ๓ แห่ง ซึ่งอยู่ในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาขั้นพื้นฐานเชียงรายทั้งหมด มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งหมด ๓ แห่ง ซึ่งบริหารงานโดยองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสัก มีหน่วยบริการประชาชน ๑ แห่ง มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๒ แห่ง วัดและสำนักสงฆ์ทั้งหมด ๑๑ แห่ง กลุ่มอาชีพ ๑๖ กลุ่ม กองทุนและสถาบันการเงินทั้งหมด ๔๔ กองทุน ประชาชนตำบล ป่าสักส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง และรองลงมาประกอบอาชีพทำนา ทำสวน คนป่าสักมีบุคลิกเป็นคนที่อยู่ง่ายกินง่าย และมีวิถีชีวิตแบบพึ่งพาอาศัยกัน แบ่งปันกัน ไม่ว่าಯามทุกข์หรือยามสุข

๑.๒ ข้อมูลด้านสังคม

ตำบลป่าสัก มีประชากรทั้งหมด ๕,๕๘๑ คน ชาย ๒,๖๓๑ คน หญิง ๒,๙๕๐ คน ๒,๒๓๒ ครัวเรือน (จากข้อมูล TCNAP) โดยมีความหนาแน่นประชากร ๑๑๑ คนต่อตารางกิโลเมตร โดยมีสัดส่วนประชากรต่อ ๑๐๐ คน ดังนี้ เด็กปฐมวัย ๓ คน เด็กและเยาวชน ๖ คน วัยแรงงาน ๖๕ คน กลุ่มเตรียมพร้อมเข้าสู่ วัยสูงอายุ ๒๐ คน และผู้สูงอายุ ๒๖ คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ๕,๕๕๐ คน ที่เหลือคือศาสนาคริสต์ และอิสลาม เด็กปฐมวัยมีทั้งหมด ๑๖๕ คน อยู่กับพ่อและแม่ ๔๔ คน อยู่กับปู่ย่าตายาย ๕๑ คน อยู่กับพ่อหรือแม่ ๑๖ คน และอยู่กับญาติ ๔ คน ทุกคนได้รับการเข้าเรียน อัตราเข้าเรียนสุทธิในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๓๒๒ คน โดยคนที่จบการศึกษาขั้นประถมศึกษาทุกคนสามารถอ่านออกเขียนได้ ผู้สูงอายุในชุมชนมีทั้งหมด ๑,๔๔๑ คน อยู่อาศัยร่วมกับลูกหลานหรือญาติ คิดเป็น ร้อยละ ๑,๓๘๓ คน อยู่ร่วมกันกับผู้สูงอายุ ๒๔ คน อยู่เพียงลำพัง ๑๘ คน ในตำบลป่าสักทุกหมู่บ้านมีกองทุนที่จัดสวัสดิการภายในชุมชน กองทุนในตำบล ที่มีการจัดสวัสดิการ กรณีเกิด ป่วย และเสียชีวิต ๗ กองทุน คนในตำบลที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชน ๑,๑๘๔ คน

๑.๓ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ตำบลป่าสัก มีรายได้ต่อหัวประชากร ๗๓,๖๘๗ บาท รายได้รวมเฉลี่ยของครัวเรือน ๒๐๙,๙๒๙ บาทต่อปี ประชากรประกอบอาชีพหลักโดยการรับจ้าง เป็นอันดับแรก รองลงมาคือการทำนา ประชากรวัยแรงงาน ๑๕-๕๙ ปี มีอาชีพและมีรายได้ ๓,๔๐๕ คน และประชากรผู้สูงอายุที่มีอาชีพและมีรายได้ ๘๓๕ คน มีครัวเรือนที่มีการออม ๗๘๙ ครัวเรือน โดยออมกับธนาคารพาณิชย์ ๑๙๖ ครัวเรือน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) ๑๔๙ ครัวเรือน และกลุ่มออมทรัพย์ ๑๓๑ ครัวเรือน ตำบลป่าสักมีกลุ่มอาชีพทั้งหมด ๑๖ กลุ่ม โดยมีสัดส่วนทุนหมุนเวียนของกลุ่ม ๖,๗๖๗ บาทต่อประชากรทั้งหมด

ครัวเรือนที่มีภาระหนี้สิน ๖๙๑ ครัวเรือน โดยหนี้สินเกิดจากการทำการเกษตร และค่าใช้จ่ายด้านอาหารเป็นส่วนใหญ่ ครัวเรือนที่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ๑,๑๑๖ ครัวเรือน และครัวเรือนที่เช่าที่ดินทำกิน ๖๐๒ ครัวเรือน

๑.๔ ข้อมูลด้านสุขภาพ

ตำบลป่าสักมีเด็กปฐมวัยจำนวน ๑๖๕ คน ใน ๑๐๐ คน เด็กน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ ๒ คน น้ำหนักเกินเกณฑ์ ๙ คน และมีพัฒนาการสมวัย ๘๙ คน วันทำงานมีทั้งหมด ๓,๐๔๕ คน มีพฤติกรรมเสี่ยงจากการประกอบอาชีพ ๓ อันดับ คือ ทำงานในบริเวณที่มีฝุ่นละออง ใช้สารเคมีไม่ป้องกัน และสูดดมสารเคมีที่เป็นอันตราย มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพ ๓ อันดับแรก คือ ดื่มสุราเป็นประจำ กินอาหารสุกๆ ดิบๆ และสูบบุหรี่เป็นประจำ อายุ ๑๔ ปี เริ่มสูบบุหรี่แล้ว และอายุ ๙๑ ปี ยังสูบบุหรี่ อายุ ๑๕ ปี เริ่มดื่มแอลกอฮอล์แล้ว และอายุ ๗๒ ปี ยังดื่มแอลกอฮอล์อยู่ การเจ็บป่วยเรื้อรัง ๓ อันดับแรก คือ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน และปวดข้อ/ข้อเสื่อม เนื่องจากการทำงาน

ตำบลป่าสักมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๒ แห่ง ในพื้นที่ โดยสัดส่วนบุคลากรที่ให้บริการด้านสาธารณสุข ๑ คน ต่อประชากร ๘๓๐ คน โดยมีนักวิชาการสาธารณสุข ๕ คน พยาบาล ๓ คน ทันตภิบาล ๑ คน และแพทย์แผนไทย ๑ คน มี อสม. ทั้งหมด ๑๙๒ คน

๑.๕ ข้อมูลด้านการเมืองการปกครอง

ตำบลป่าสัก มีจำนวน ๑๓ หมู่บ้าน นายองค์การบริหารส่วนตำบล มีรองนายก ๒ คน เลขานุการ ๑ คน และมีสมาชิกสภาจำนวน ๒๕ คน การสร้างการมีส่วนร่วม การเข้าร่วมใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา จำนวน ๓,๙๔๔ คน ครัวเรือนที่เข้าร่วมรณรงค์การเลือกตั้ง ๓๙๗ ครัวเรือน มีการจัดแผนพัฒนาหมู่บ้านทั้งหมด ๑๓ หมู่บ้าน

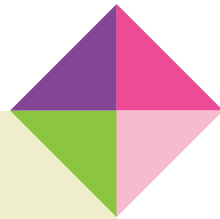
ช่องทางการสื่อสารของตำบลป่าสัก ใช้เสียงตามสายหรือหอกระจายข่าว การบอกปากต่อปาก และการใช้โทรศัพท์มือถือ เป็น ๓ อันดับแรก ซึ่งเป็นวิธีที่สามารถสื่อสารกับประชาชนได้รวดเร็วที่สุด

๑.๖ ข้อมูลด้านสภาวะแวดล้อม

องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสัก มีการคัดแยกขยะในทุกหมู่บ้าน ตั้งแต่ระดับครัวเรือนโดยการทำบันทึกลงนามความร่วมมือ (MOU) คัดแยกขยะตั้งแต่ในระดับครัวเรือน และหน่วยงานในพื้นที่ มีการจัดผ้าป่าขยะ เพื่อรวบรวมขยะที่สามารถขายได้มาจัดตั้งเป็นกองทุนในการบริหารจัดการขยะ และเป็นเงินทุนในการดำเนินการโฮงเสียนคนเฒ่าตำบลป่าสัก โดยให้ผู้สูงอายุนำขยะมาจากบ้าน มารวบรวมกันและขายขยะเพื่อเป็นกองทุนในการดำเนินกิจกรรม

การเกิดภัยพิบัติในพื้นที่ เกิดขึ้น ไฟไหม้ป่า ๕ ครั้ง น้ำท่วม ๒ ครั้ง ภัยแล้ง ๑ ครั้ง และพายุฤดูร้อน ๒ ครั้ง โดยครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ ดินโคลนถล่ม ๑ ครัวเรือน ภัยแล้ง ๖๗ ครัวเรือน แผ่นดินไหว ๓๓ ครัวเรือน วาตภัย ๒๔ ครัวเรือน อัคคีภัย ๒ ครัวเรือน และน้ำท่วม ๕๑ ครัวเรือน

ครัวเรือนทุกครัวเรือนมีการเข้าถึงพลังงานไฟฟ้า และครัวเรือนที่มีการเข้าถึงพลังงานไฟฟ้าโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์ มีทั้งหมด ๖ ครัวเรือน ครัวเรือนที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมการรักษาสิ่งแวดล้อม ๒,๑๔๔ ครัวเรือน

๒. ปฏิบัติการระบบนิเวศชุมชน

๒.๑ แหล่งเรียนรู้การจัดการทรัพยากรดิน

- ๑) ศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประจำตำบลป่าสัก หมู่ที่ ๔
- ๒) โรงเรียนชาวนาไทยบ้านป่าสักน้อย หมู่ที่ ๓
- ๓) กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง หมู่ที่ ๑
- ๔) กลุ่มผักปลอดสารพิษ หมู่ที่ ๒

๒.๒ แหล่งเรียนรู้การจัดการทรัพยากรน้ำ

- ๑) การบริหารจัดการประปาหมู่บ้าน หมู่ที่ ๒
- ๒) กลุ่มผู้ใช้น้ำฝายแก้วลูน/ทุ่งแพะ หมู่ที่ ๑๒
- ๓) ป่าชุมชนบ้านสันมะเค็ด หมู่ที่ ๔
- ๔) กองทุนอนุรักษ์หนองบัวหลวง หมู่ที่ ๔

๒.๓ แหล่งเรียนรู้การจัดการทรัพยากรป่า/พื้นที่สีเขียว

- ๑) ป่าชุมชนบ้านสันมะเค็ด หมู่ที่ ๔
- ๒) กลุ่มอนุรักษ์ป่าชุมชนบ้านสันมะเค็ด หมู่ที่ ๔
- ๓) ศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประจำตำบลป่าสัก หมู่ที่ ๔

๒.๔ แหล่งเรียนรู้การจัดการอาหารปลอดภัยเพื่อสุขภาพ

- ๑) ศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประจำตำบลป่าสัก หมู่ที่ ๔
- ๒) กลุ่มข้าวกล้องเพื่อสุขภาพ หมู่ที่ ๑
- ๓) กลุ่มยุ่งฉาง หมู่ที่ ๒
- ๔) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแม่คำ หมู่ที่ ๑
- ๕) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลป่าสัก หมู่ที่ ๓
- ๖) กลุ่มผักปลอดสารพิษ หมู่ที่ ๒
- ๗) โรงเรียนชาวนาไทยบ้านป่าสักน้อย หมู่ที่ ๓
- ๘) กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วย หมู่ที่ ๗
- ๙) ชมรม อสม. ตำบลป่าสัก หมู่ที่ ๓
- ๑๐) หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หมู่ที่ ๔

๒.๕ แหล่งเรียนรู้การจัดการขยะแบบบูรณาการ

- ๑) หมู่บ้านจัดการขยะ หมู่ที่ ๗
- ๒) ศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประจำตำบลป่าสัก หมู่ที่ ๔
- ๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแม่คำ หมู่ที่ ๑
- ๔) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลป่าสัก หมู่ที่ ๓
- ๕) ชมรม อสม. ตำบลป่าสัก หมู่ที่ ๓

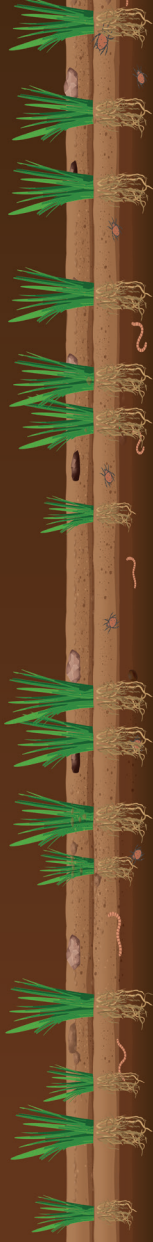
๒.๖ แหล่งเรียนรู้การจัดการภัยพิบัติ

- ๑) กองทุนตักบาตรตานี หมู่ที่ ๑๓ วัดป่าสักน้อย
- ๒) การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ๔ ฝ่าย หมู่ที่ ๓ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสัก
- ๓) กลุ่มคนป่าสักไม่ทอดทิ้งกัน หมู่ที่ ๑

การจัดการทรัพยากรดิน

องค์การบริหารส่วนตำบลปากลึก อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

2 ขจัดความท้อแท้

ข้อมูลพื้นฐาน ตำบลปากลึกทั้งหมด ๑๓ หมู่บ้าน ๒,๒๓๒ ครัวเรือน พื้นที่ทั้งหมด ๓๑,๓๗๕ ไร่ (๕๐.๒ ตร.กม.)

สถานะข้อมูลทรัพยากรดิน

- ร้อยละของครัวเรือน ที่มีปัญหาดินเค็มโดยการตรวจสอบคุณภาพดิน ๙๔ ครัวเรือน ๔.๒๕ %
- ร้อยละของครัวเรือน ที่มีการปลูกพืชคลุมดินหรือบำรุงดิน ๑๘๖ ครัวเรือน ๘.๓๕ %
- ร้อยละของครัวเรือน เกษตรกรที่ไม่ได้อินทรีย์ปุ๋ยในการเพาะปลูกโดยใช้ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย ๕๐๑ ครัวเรือน ๖๔.๒๘ %
- ร้อยละของครัวเรือน เกษตรกรที่ใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีในการเพาะปลูก ๓๙๖ ครัวเรือน ๖๓.๓๙ %
- ร้อยละของครัวเรือน เกษตรกรที่สามารถนำมูลควัโคราคะหน้าฟืนไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ การเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๑๕๖ ครัวเรือน ๒๕.๐๕ %

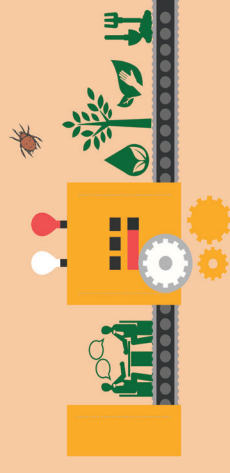

- ร้อยละของครัวเรือน ที่มีการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ๒๓๐ ครัวเรือน ๑๙.๐๗ %
- ร้อยละของที่ดิน ที่มีการปรับปรุงสภาพ คิดเทียบกับพื้นที่ทั้งหมด ๑,๖๙๗ ไร่ ๕.๕๑ %
- ร้อยละของหมู่บ้าน /ชุมชนที่มีการกำหนดกฎกติกาชุมชนเรื่องการจัดการพื้นที่ดินของชุมชน จำนวน ๔ หมู่บ้าน ๓๐.๗๖ %
- ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีการใช้พื้นที่สาธารณะทำให้น้ำชุมชนเข้าถึงอาหารได้ ทั้งหมด ๑๓ หมู่บ้าน ๑๐๐ %

ผลการปฏิบัติการ

- ดินเกิดตามธรรมชาติมีความเหมาะสมในการทำเกษตร ๕. ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อลดการตกค้างของสารเคมีที่เป็นอันตรายในดิน ร้อยละ ๓๕
- เกิดกลุ่มเกษตรอินทรีย์ทั้งหมด 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเกษตรอินทรีย์ กลุ่มผักปลอดสารพิษ กลุ่มข้าวกล้องเพื่อสุขภาพ และโรงเรียนสวนนาไทยบ้านปากลึกน้อย
- เกิดศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประจำตำบลปากลึกในการจัดการทรัพยากรดิน ๑ แห่งเรียนรู้

ปฏิบัติการจัดการทรัพยากรดิน

งานและกิจกรรม	ทุนทางสังคม
๑. การตรวจวิเคราะห์คุณภาพดิน	ศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประจำตำบลปากลึก, สำนักงานพัฒนาที่ดิน, หมอดินอาสา, อบต.ปากลึก
๒. การทำเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์นำหมักชีวภาพ	เกษตรกร, ผู้นำชุมชน, ศูนย์การเรียนรู้และการเกษตร อาชีพในการทำการเกษตร
๓. ส่งเสริมการเลี้ยงไส้เดือนดินเพื่อปรับปรุงโครงสร้างดินและเพิ่มธาตุอาหารให้แกดิน	ศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประจำตำบลปากลึก, อบต.ปากลึก, สำนักงานพัฒนาที่ดิน

งานและกิจกรรม	ทุนทางสังคม
๔. การทำเกษตรผสมผสานการทำเกษตรยั่งยืนและครัวเรือนเกษตรอินทรีย์ปลอดสารพิษ	ศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประจำตำบลปากลึก, อบต.ปากลึก, สำนักงานพัฒนาที่ดิน
๕. ส่งเสริมการปลูกพืชสร้างรายได้ รายวัน/ เดือน/ฤดูกาล	ศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประจำตำบลปากลึก, อบต.ปากลึก, สำนักงานพัฒนาที่ดิน, กลุ่มอาชีพ
๖. การอนุรักษ์ดินเพื่อให้ความอุดมสมบูรณ์และแหล่งอาหาร	ผู้นำชุมชน, ผู้นำชุมชน, คณะกรรมการป่าชุมชน, กลุ่มอนุรักษ์ป่าชุมชนบ้านสันมะเดื่อ

งานและกิจกรรม	ทุนทางสังคม
๕. ผู้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรดิน ๙๙๓ คน	เด็กปทุมวัย ๑๖๕ คน
๖. เด็กและเยาวชน ๓๕๐ คน	วัยทำงาน ๓,๖๒๓ คน
๗. ผู้สูงอายุ ๑,๔๕๑ คน	ผู้ช่วยเรอริง ๑,๐๕๒ คน
๘. ผู้พิการ ๒๓๒ คน	

ผู้ได้รับประโยชน์

- เด็กปทุมวัย ๑๖๕ คน
- เด็กและเยาวชน ๓๕๐ คน
- วัยทำงาน ๓,๖๒๓ คน
- ผู้สูงอายุ ๑,๔๕๑ คน
- ผู้ช่วยเรอริง ๑,๐๕๒ คน
- ผู้พิการ ๒๓๒ คน

๓. การจัดการทรัพยากรดิน

๓.๑ ข้อมูลพื้นที่

ตำบลป่าสัก มีพื้นที่ทั้งหมด ๕๐.๒ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓๑,๓๗๕ ไร่ โดยมีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบสลับและที่ราบเชิงเขา อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร มีผลไม้ท้องถิ่นหลากหลายชนิด ประชากรทั้งหมด ๕,๕๘๑ คน ๒,๒๓๒ ครัวเรือน (ข้อมูลจากระบบ TCNAP) พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๒๐,๖๒๕ ไร่ พื้นที่ป่าซึ่งเป็นป่าชุมชน ๕๒๐ ไร่ พื้นที่อยู่อาศัย ๑๐,๗๕๐ ไร่

๓.๒ ความเป็นมาของการจัดการทรัพยากรดิน

การจัดการดิน ส่วนใหญ่ดินในตำบลป่าสักเป็นดินเหนียวปนทราย เหมาะแก่การปลูกข้าว ส่วนบริเวณภูเขาจะมีสภาพดินเป็นดินสีแดง ชาวบ้านในพื้นที่ส่วนใหญ่จะปลูกสับปะรดเนื่องจากมีรายได้ดี ผลผลิตราคาสูง รองลงมาคือ มันสำปะหลัง ข้าวโพด ที่ผ่านมามีการใช้สารเคมี และปุ๋ยเคมีทำให้เกิดปัญหาดินเสียและเสื่อมคุณภาพลง จึงได้มีการส่งแกนนำจากทุกหมู่บ้านไปอบรมหมอดินอาสา ที่สถาบันพัฒนาที่ดิน และ นำความรู้มาผลิตปุ๋ยชีวภาพทดแทนการใช้สารเคมี ทำให้ดินร่วนซุยขึ้น และได้ผลผลิตดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีการ ตรวจสอบสภาพดินในทุกหมู่บ้าน โดยการส่งไปตรวจที่สถาบันพัฒนาที่ดิน หากมีความเป็นกรด-ด่างมากเกินไป จะใช้สารโดโลไมท์ปรับสภาพดิน มีการส่งเสริมการปลูกพืชผสมผสาน และการปลูกพืชหมุนเวียนทดแทนพืชเชิงเดี่ยว เพื่อรักษาหน้าดิน ทำให้ปัญหาดินเสื่อมสภาพลดลง และได้ผลผลิตมากขึ้นทั้งนี้ มีศูนย์เรียนรู้ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรตำบลป่าสัก ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดเทคนิควิธีในการป้องกันดินเสื่อมสภาพด้วย

๓.๓ สถานะข้อมูลทรัพยากรดิน

ตำบลป่าสักมีปัญหาดินเค็มโดยการตรวจสอบคุณภาพดิน ๔๔ ครัวเรือน มีการปลูกพืชคลุมดิน ๑๘๖ ครัวเรือน ครัวเรือนเกษตรกรที่ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการเพาะปลูกโดยไม่ใช้ปุ๋ยเคมีเลย ๔๐๑ ครัวเรือน มีการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ๒๗๐ ครัวเรือน และมีพื้นที่ที่มีการปรับปรุงสภาพ ๑,๖๘๗ ไร่ โดยพื้นที่ส่วนใหญ่คือพื้นที่ของโรงเรียนใจ ที่มีการปรับปรุงดินจากการที่ให้ประชาชนเข้าพื้นที่ในการทำสับปะรดทำให้ดินเสื่อมโทรม ได้ถูกปรับปรุงพื้นที่ใหม่จนมีสภาพดินที่ดีปลูกพืชได้งอกงามหลายชนิด

๓.๔ ปฏิบัติการจัดการทรัพยากรดิน

- ๑) การตรวจวัดและวิเคราะห์คุณภาพดินในพื้นที่โดยศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประจำตำบลป่าสัก ได้นำดินในพื้นที่ตำบลไปให้สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดเชียงรายทำการตรวจวิเคราะห์คุณภาพดิน
- ๒) การทำเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมักชีวภาพ ศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประจำตำบลป่าสัก เป็นผู้เผยแพร่ความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ให้กับเกษตรกร และผู้สนใจ
- ๓) การส่งเสริมการเลี้ยงไส้เดือนดินเพื่อปรับปรุงโครงสร้างดินและเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดิน ซึ่งดำเนินการโดยศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประจำตำบลป่าสัก ได้ทำการเพาะเลี้ยงไส้เดือนดินและใช้มูลไส้เดือนในการปรับปรุงสภาพดินในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้
- ๔) การทำเกษตรผสมผสาน การทำเกษตรยั่งยืน และครัวเรือนเกษตรอินทรีย์ปลอดสารพิษ ซึ่งตำบลป่าสักมีโรงเรียนชาวนาไทยบ้านป่าสักน้อย เป็นแหล่งเรียนรู้ในการทำเกษตรอินทรีย์ และการทำเกษตรยั่งยืน มีหลักสูตรเปิดสอนให้กับผู้ที่สนใจในเกษตรอินทรีย์ มีหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงบ้านป่าแดด หมู่ที่ ๔ ที่มีการปลูกผักในครัวเรือนโดยไม่ใช้สารเคมีเพื่อบริโภคในครัวเรือน
- ๕) ส่งเสริมการปลูกพืชสร้างรายได้ รายวัน รายเดือน และรายฤดูกาล โดยองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสักได้ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชผักตามฤดูกาล เพื่อสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนของเกษตรกรเนื่องจากมีความปลอดภัยและมีราคาดี
- ๖) การอนุรักษ์ดินเพื่อคงความอุดมสมบูรณ์และแหล่งอาหาร โดยกลุ่มอนุรักษ์ป่าชุมชนบ้านสันมะเค็ด และคณะกรรมการป่าชุมชน ได้ร่วมกันฟื้นฟูผืนป่าที่ถูกทำลายไป หลักจากนั้นได้อนุรักษ์ดินในพื้นที่ป่าให้มีความอุดมสมบูรณ์ เกิดพืชพรรณต่างๆ ขึ้นมา จนเกิดแหล่งอาหารให้กับคนในชุมชนได้บริโภคและรักษาไว้ให้ลูกหลานในอนาคต

๓.๕ ผลการปฏิบัติการและผู้ได้รับผลประโยชน์

ดินเกิดความอุดมสมบูรณ์ มีความเหมาะสมในการทำเกษตร เกิดกลุ่มเกษตรอินทรีย์ทั้งหมด ๔ กลุ่ม คือ กลุ่มเกษตรอินทรีย์ กลุ่มผักปลอดสารพิษ กลุ่มข้าวกล้องเพื่อสุขภาพ และโรงเรียนชาวนาไทยบ้านป่าสักน้อย เกิดการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อลดการตกค้างของสารเคมีที่เป็นอันตรายในดิน ทำให้ประชาชนได้รับประทานอาหารที่มีสารเคมีน้อยลง โดยประชาชนทุกกลุ่มประชากรได้รับผลประโยชน์ และกลุ่มเกษตรกรซึ่งเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรดิน ๔๙๒ คน

๓.๖ ความสอดคล้องตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals- SDGs)

เป้าหมายที่ ๒ ยุติความหิวโหยบรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการและส่งเสริมการเกษตรที่ยั่งยืน / เป้าประสงค์ที่ ๒.๑ ยุติความหิวโหยและสร้างหลักประกันให้ทุกคน โดยเฉพาะที่ยากจนและอยู่ในภาวะเปราะบางอันรวมถึงทารกได้เข้าถึงอาหารที่ปลอดภัยมีโภชนาการและเพียงพอตลอดทั้งปี ภายใน ๒๕๗๓

การจัดการทรัพยากรน้ำ

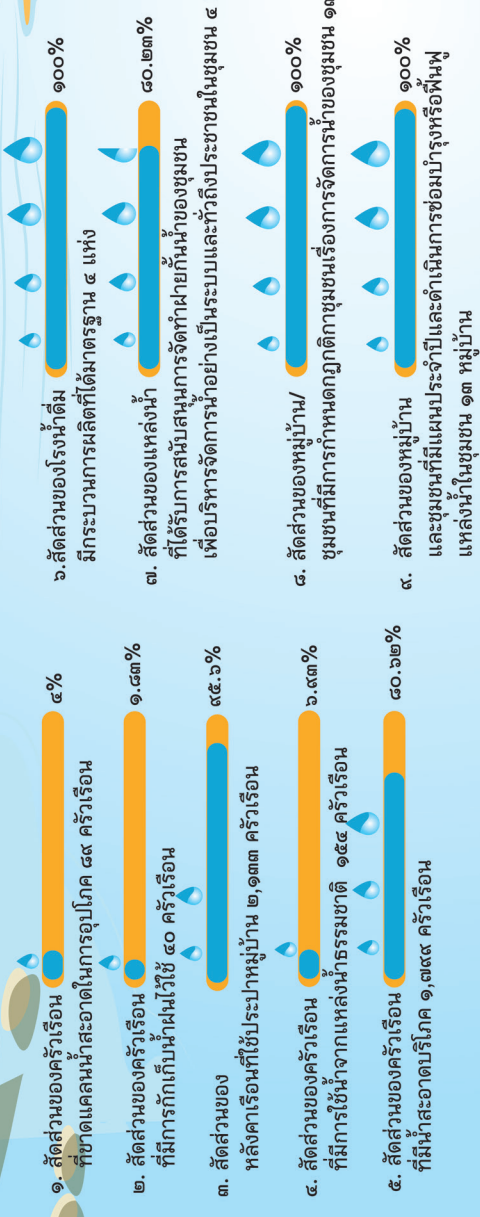
องค์การบริหารส่วนตำบลปลัก อำเภอยางสะแลน จังหวัดเชียงราย

6 การจัดการน้ำ และสุขภาพ

ข้อมูลพื้นที่

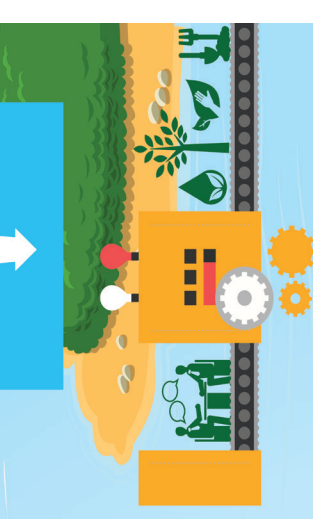
ตำบลปลัก ประกอบด้วย ๑๓ หมู่บ้าน
๒,๒๓๒ ครัวเรือน ประชากร ๕,๕๘๑ คน

สถานะข้อมูลทรัพยากรน้ำ

ผลการปฏิบัติการ

๑. เกษตรกรมีน้ำแหล่งในการทำการเกษตร ๔ แห่ง
๒. ประชาชนมีน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคในช่วงฤดูแล้ง โดยการส่งน้ำไปเติมประปาหมู่บ้านที่บ่อน้ำแห้ง ให้มีน้ำใช้ในชงวัน จำนวน ๔ หมู่บ้าน
๓. เกิดความร่วมมือกันระหว่างองค์กรของรัฐและภาคประชาชน (กลุ่มผู้ใช้ฝายแกว้ลุ่ม/ทุ่งแพะ , กลุ่มผู้ใช้ฝายฝายน้ำค่า)
๔. ลดการขยายพื้นที่ของมีดบขรในแหล่งน้ำ ลดสิ่งกีดขวางทางน้ำ และลดปัญหาขวางไป ลดลงร้อยละ ๕๐

๕. บริเวณที่มีการสร้างแหล่งกักเก็บน้ำ มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งอาหารของชุมชน จำนวน ๗ แห่ง
๖. การปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการพังทลายของหน้าดิน บริเวณดงและช่วยดูดซับน้ำ บริเวณแหล่งกักเก็บน้ำ จำนวน ๒ แห่ง
๘. การตรวจสอบคุณภาพน้ำเป็นประจำทำให้ประชาชน มีความมั่นใจในน้ำสะอาด ปีละ ๒ ครั้ง

งานและกิจกรรม

๑. สร้างเครือข่ายความร่วมมือการบริหารจัดการน้ำที่ดี
๒. การส่งตรวจสุขภาพหน้าตามมาตรฐานประปาผิวดิน
๓. แก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำสร้างแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตร
๔. การบริการน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค

ทุนทางสังคม

- อบต. ปลัก , กลุ่มผู้ใช้ฝาย , กลุ่มผู้ใช้น้ำ , ผู้นำชุมชน และสิ่งแวดล้อม , ผู้นำชุมชน
- อบต. ปลัก , กลุ่มผู้ใช้ฝาย , กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม , ผู้นำชุมชน
- อบต. ปลัก , กลุ่มผู้ใช้ฝาย , กรมทรัพยากรน้ำ , กรมอนามัย , ผู้นำชุมชน
- อบต. ปลัก , กลุ่มผู้ใช้ฝาย , กรมทรัพยากรน้ำ , กรมอนามัย , ผู้นำชุมชน

งานและกิจกรรม

๕. การปลูกหญ้าแฝกตามแนวทางพระราชดำริเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
๖. กิจกรรมคลองสวยน้ำใส
๗. อนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำหนองบงตาย
๘. กิจกรรมกำจัดผักตบชวา โครงการเร่งด่วนของรัฐบาล

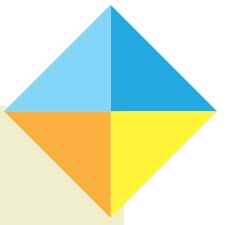
ทุนทางสังคม

- อบต. ปลัก , สำนักงานพัฒนาที่ดิน , หน่วยงานราชการในพื้นที่ , ผู้นำชุมชน
- อบต. ปลัก , หน่วยงานราชการในพื้นที่ , รพ.สต. , วัด , โรงเรียน , ผู้นำชุมชน
- อบต. ปลัก , หน่วยงานราชการในพื้นที่ , รพ.สต. , วัด , โรงเรียน , ผู้นำชุมชน

ผู้ได้รับประโยชน์

๑. ประชาชนทั้ง ๑๓ กลุ่มประชากร ๕,๕๘๑ คน
๒. กลุ่มอาชีพ ๑๖ กลุ่ม
๓. โรงเรียนในเขตพื้นที่ ๓ โรงเรียน
๔. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๓ ศูนย์
๕. กลุ่มผู้ใช้ฝาย จำนวน ๒ กลุ่ม
 - กลุ่มผู้ใช้ฝายแกว้ลุ่ม/ทุ่งแพะ
 - กลุ่มผู้ใช้ฝายฝายน้ำค่า

๔. การจัดการทรัพยากรน้ำ

๔.๑ ข้อมูลพื้นที่

ตำบลป่าสัก มีพื้นที่ทั้งหมด ๕๐.๒ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓๑,๓๗๕ ไร่ โดยมีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบและที่ราบเชิงเขา อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร มีผลไม้ท้องถิ่นหลากหลายชนิด ประชากรทั้งหมด ๕,๕๘๑ คน ๒,๒๓๒ ครัวเรือน (ข้อมูลจากระบบ TCNAP) พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๒๐,๖๒๕ ไร่ พื้นที่ป่า ซึ่งเป็นป่าชุมชน ๕๒๐ ไร่ พื้นที่อยู่อาศัย ๑๐,๗๕๐ ไร่ มีแหล่งน้ำธรรมชาติทั้งหมด ๕ แห่ง เป็นหนองน้ำ ๓ แห่ง เป็นแม่น้ำ ๒ แห่ง ใช้ในการทำการเกษตร และหาเลี้ยงชีพของคนป่าสัก

๔.๒ ความเป็นมาของการจัดการทรัพยากรน้ำ

ด้านการเกษตรที่ผ่านมาเกิดปัญหาเรื่องการใช้ที่ไม่เป็นธรรม ไม่เพียงพอ หรือการที่ไม่มีการจัดสรรการใช้ประโยชน์จากน้ำร่วมกัน ทำให้เกิดความขัดแย้ง ทั้งในพื้นที่ ระหว่างหมู่บ้าน และระหว่างตำบล จึงเป็นที่มาของการจัดการตนเอง เนื่องจากมีกลุ่มผู้ใช้น้ำ เป็นผู้บริหารจัดการน้ำในชุมชน มีการพัฒนาชุดลอก คูคลอง การกำหนดข้อบังคับการใช้ น้ำ รวมไปถึงการผลักดันและส่งเสริมให้มีการจัดทำฝ่ายกันน้ำ เช่น ฝ่ายแก้วลูน ทุ่งแพะ เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ ในด้านการเกษตร โดยมี ร.ต.นิวัฒน์ กั้นทะวิน เป็นประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำฝ่ายแก้วลูน ทุ่งแพะ โดยมีการประชุมประชาคม กำหนดข้อบังคับต่าง ๆ ที่เข้มแข็งในการดำเนินการจัดทำฝ่ายกันน้ำในตำบล ทั้งฝ่ายชั่วคราว และฝ่ายถาวร มีหน่วยงานภายนอกมาสนับสนุนงบประมาณ เช่น กรมทรัพยากรน้ำ และฝ่ายที่สร้างขึ้นโดยองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสัก เช่น ฝ่ายชะลอน้ำ กักเก็บน้ำเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ ฝ่ายแม่ ฝ่ายร่วมใจ เป็นต้น จนทำให้เกิดฝ่ายในชุมชนกว่า ๔๐ ฝ่าย การบริหารจัดการน้ำเป็นหัวใจของการเกิดอาชีพในชุมชน เนื่องจากประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้การมีคณะกรรมการจัดการน้ำทำให้มีข้อตกลงในการดูแลแหล่งน้ำ และทรัพยากร ร่วมกัน เช่น การจัดการน้ำสามารถสร้างการเข้าถึงทรัพยากรแหล่งน้ำ รักษาแหล่งน้ำ ชุดลอกคลอง แก้ไขปัญหาความไม่เป็นธรรม และการขัดแย้งในชุมชนได้

ด้านน้ำเพื่อการบริโภค ตำบลป่าสักมีการบริหารจัดการน้ำประปาในหมู่บ้าน ซึ่งเกิดขึ้นจากปัญหาน้ำอุปโภคบริโภคไม่สะอาด ในปี พ.ศ.๒๕๕๐ ได้รับทุนสนับสนุนจากกรมอนามัย มาสร้างระบบประปาหมู่บ้าน เพื่อจำหน่ายให้ประชาชนในเขตได้ใช้ และจำหน่ายให้หมู่บ้านใกล้เคียง และมีการตั้งคณะกรรมการในการบริหารจัดการประปาหมู่บ้าน ในปี พ.ศ.๒๕๕๐ ได้ยกเลิกการจำหน่ายน้ำให้กับหมู่บ้านใกล้เคียง เนื่องจากเกิดประปาหมู่บ้านของตนเอง ในทุก ๆ ปีได้มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากกรมอนามัย ทำให้น้ำประปาสามารถดื่มได้ มีการเพิ่มเงินค่าหน่วยน้ำประปาเป็น ๖ บาทต่อหน่วย ทำให้กองทุนมีผลกำไรจากการบริหารจัดการน้ำประปาจนถึงปัจจุบัน มีเงินทุนหมุนเวียนในกลุ่มประปาหมู่บ้าน ๒ ล้านบาทกว่าบาท และปัจจัยที่ทำให้เกิดผลกำไรเนื่องจากค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงน้อย ประชาชนในหมู่บ้านร่วมกันเป็นหูเป็นตา ดูแลรักษาระบบส่งน้ำภายในหมู่บ้าน และใช้วิธีการวางท่อประปาดินเพื่อจ่ายต่อการซ่อมบำรุง และรู้จักเสียหายของระบบส่งน้ำได้ในทันที

๔.๓ สถานะข้อมูลทรัพยากรน้ำ

ตำบลป่าสักยังมีครัวเรือนที่ขาดแคลนน้ำสะอาดในการอุปโภคจำนวน ๘๔ ครัวเรือน มีการกักเก็บน้ำฝนไว้ใช้ ๔๐ ครัวเรือน มีครัวเรือนที่ใช้ประปาหมู่บ้าน ๒,๑๓๓ ครัวเรือน มีครัวเรือนที่ใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ๑๕๔ ครัวเรือน ครัวเรือนที่มีน้ำสะอาดบริโภค ๑,๗๘๙ ครัวเรือน โดยตำบลป่าสักมีโรงน้ำดื่มที่ได้มาตรฐานทั้งหมด ๔ แห่ง ทุกหมู่บ้านมีการกำหนดกฎ กติกา ของชุมชนเรื่องการจัดการน้ำของชุมชน และมีแผนประจำปีและแผนดำเนินการซ่อมบำรุงหรือฟื้นฟูแหล่งน้ำในชุมชนทุกหมู่บ้าน

๔.๔ ปฏิบัติการจัดการทรัพยากรน้ำ

๑) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการบริหารจัดการน้ำที่ดี โดยตำบลป่าสักมีเครือข่ายของเกษตรกรผู้ใช้น้ำ โดยมีกลุ่มผู้ใช้น้ำจำนวน ๒ กลุ่มคือ กลุ่มผู้ใช้น้ำฝ่ายแก้วลูน/ทุ่งแพะ และกลุ่มผู้ใช้น้ำฝ่ายน้ำคำ

๒) การส่งตรวจคุณภาพน้ำตามมาตรฐานประปา โดยประปาหมู่บ้านจะส่งน้ำไปตรวจคุณภาพน้ำกับกรมอนามัย เพื่อให้ประชาชนมั่นใจในคุณภาพของน้ำประปา

๓) แก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำสร้างแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตร โดยการขุดลอกหนองน้ำ คูคลอง และแม่น้ำเพื่อไม่ให้เกิดความตื้นเขิน และสร้างฝายกักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตร เช่น ฝ่ายแก้วลูนได้สร้างฝายกักเก็บน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรในพื้นที่นาข้าวจำนวน ๕,๘๐๐ ไร่ เป็นต้น

๔) การบริการน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค ตำบลป่าสักได้มีการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากกรมอนามัยจึงทำให้ประชาชนมีความมั่นใจในการบริโภคน้ำประปา และในช่วงภัยแล้ง จะมี ๔ หมู่บ้านที่บ่อน้ำประปาแห่ง ทางองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสักได้มีการใช้รถดับเพลิงส่งน้ำไปเติมน้ำในแทงค์ประปาของหมู่บ้านทั้ง ๔ หมู่บ้าน ทำให้ประชาชนมีน้ำไว้อุปโภคในช่วงหน้าแล้ง

๕) การปลูกหญ้าแฝกตามแนวพระราชดำริเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสักมีโครงการปลูกหญ้าแฝกตามแนวแม่น้ำ เพื่อป้องกันการพังทลายของดินบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ และให้ดินสามารถอุ้มน้ำได้

๖) มีการจัดกิจกรรมคลองสวยน้ำใส โดยหมู่บ้านที่มีลำคลองในหมู่บ้านได้ร่วมมือกันขุดลอกคูคลองทุกปีเพื่อให้ในลำคลองสามารถไหลผ่านได้อย่างสะดวก และไม่มีขยะในลำคลอง ทำให้เกิดความสวยงาม เป็นการจิตอาสาเพื่อช่วยเหลือกัน

๗) อนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำหนองบงคาย โดยองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสักร่วมกับหน่วยงาน และประชาชนในพื้นที่ ร่วมกันสร้างกฎ กติกาในการใช้พื้นที่ชุ่มน้ำร่วมกัน และร่วมกันอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำให้คงอยู่ต่อไป

๘) กิจกรรมกำจัดผักตบชวา โครงการเร่งด่วนของรัฐบาล โดยองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสักร่วมกับหน่วยงาน และประชาชนจิตอาสา ร่วมกันกำจัดและขุดลอกผักตบชวาบริเวณหนองน้ำใกล้กับพื้นที่หนองบงคาย ซึ่งเป็นโครงการเร่งด่วนจากรัฐบาล ในการฟื้นฟูแหล่งน้ำที่มีผักตบชวาขึ้นอยู่จำนวนมากจนทำให้แหล่งน้ำตื้นเขิน

๔.๕ ผลการปฏิบัติและผู้ได้รับผลประโยชน์

๑) เกษตรกรมีแหล่งน้ำในการทำเกษตร จำนวน ๔ แหล่งน้ำ

๒) ประชาชนในพื้นที่ที่ขาดแคลนน้ำมีน้ำเพื่อการอุปโภคในช่วงฤดูแล้ง โดยการช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสักส่งน้ำเพื่อเติมระบบประปา จำนวน ๔ หมู่บ้าน

๓) เกิดความร่วมมือกันระหว่างองค์กรของรัฐบาลและภาคประชาชน

๔) ลดการขยายพื้นที่ของผักตบชวาในแหล่งน้ำ ลดสิ่งกีดขวางทางน้ำ และลดปัญหาขุ่นขี้โคลน คิดเป็นร้อยละ ๕๐

๕) บริเวณที่มีการสร้างแหล่งกักเก็บน้ำ มีความอุดมสมบูรณ์เป็นแหล่งอาหารของชุมชน จำนวน ๗ แหล่ง

๖) การปลูกหญ้าแฝกทำให้ป้องกันการพังทลายของหน้าดินบริเวณตลิ่ง และช่วยดูดซับน้ำบริเวณแหล่งกักเก็บน้ำ จำนวน ๒ แหล่ง

๗) การตรวจสอบคุณภาพน้ำเป็นประจำ ปีละ ๒ ครั้ง ทำให้ประชาชนมีความมั่นใจในน้ำสะอาด

ประชาชนทั้ง ๑๓ กลุ่มประชากรจำนวน ๕,๕๘๑ คน ได้รับผลประโยชน์จากการจัดการน้ำทั้งการอุปโภคและบริโภค กลุ่มอาชีพ ๑๖ กลุ่ม โรงเรียนในเขตพื้นที่ ๓ โรงเรียน ศพด. ๓ ศูนย์ กลุ่มผู้ใช้น้ำจำนวน ๒ กลุ่ม

๔.๖ ความสอดคล้องตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals- SDGs)

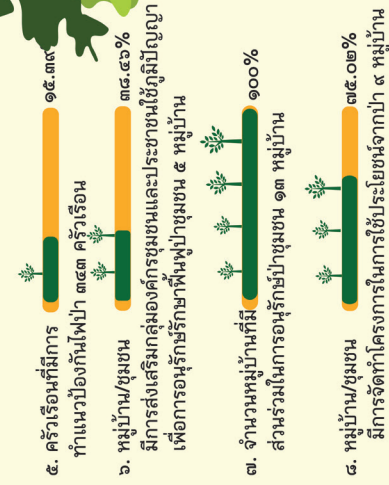
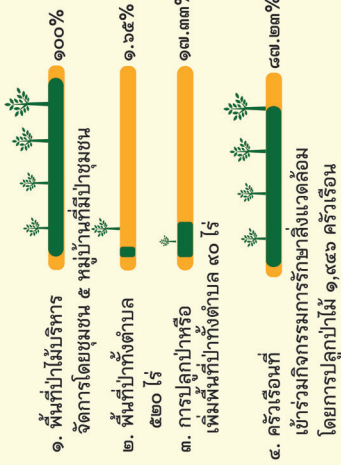
เป้าหมายที่ ๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน / เป้าประสงค์ที่ ๖.๑ ทุกคนเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัย / เป้าประสงค์ที่ ๖.๓ การปรับปรุงคุณภาพน้ำ โดยการลดมลพิษขจัดสารพิษและการลดการปล่อยสารเคมีอันตราย / เป้าประสงค์ที่ ๖.๔ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและสร้างหลักประกันว่าจะมีน้ำใช้ไม่มีการขาดแคลนน้ำ อย่างยั่งยืน / เป้าประสงค์ที่ ๖.๖ ปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำป่าไม้ ๖.๖ สนับสนุนและเพิ่มความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการจัดการน้ำและสุขอนามัย

การจัดการทรัพยากรป่า

องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสัก อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

15
การใช้ประโยชน์
จากระบบนิเวศ
ทางบก

สถานะข้อมูลทรัพยากรป่า

ข้อมูลพื้นที่

ตำบลป่าสักมี ๑๓ หมู่บ้าน ๒,๒๓๒ ครัวเรือน ประชากร ๕,๕๘๑ คน ป่าชุมชนทั้งหมด ๕ แห่ง ๕ หมู่บ้าน พื้นที่ป่าทั้งหมด ๕๒๐ ไร่

ผลการปฏิบัติการ

๑. สร้างงาน สร้างอาชีพ จากการทำของป่า ๑๒๔ ครัวเรือน
๒. เกิดแหล่งอาหารให้กับประชาชนในพื้นที่
๓. เกิดแหล่งไม่ใช้สอย และใช้ประโยชน์ จากพื้นที่ป่า ตามกฎ กติกา การใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน จำนวน ๕ หมู่บ้าน
๔. เกิดมาตรการในการลงโทษผู้กระทำผิด ในชุมชน ครอบครัวทั้ง ๑๓ หมู่บ้าน
๕. สร้างกฎ กติกา ในการใช้ประโยชน์ป่าชุมชน จำนวน ๕ หมู่บ้าน

ปฏิบัติการจัดการทรัพยากรป่า

งานและกิจกรรม	งานและกิจกรรม	ทุนทางสังคม
๑. การสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์	๑. สร้างอาชีพ ๕. สร้างอาชีพ	๑. ศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประจำตำบลป่าสัก , อบต.ป่าสัก , หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ,โรงเรียนชานา
๒. มีมาตรการลงโทษผู้ฝ่าฝืนการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนในทางที่ผิด	๑. สร้างแหล่งอาหาร สมุนไพร ยารักษาโรค	๑. แพทย์สมุนไพร , ชุมชนป่าชุมชน , ชุมชน
๓. การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการปลูกป่า	๑. ส่งเสริมและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑. อบต.ป่าสัก , คณะกรรมการป่าชุมชน , กำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน , วัด , โรงเรียน , เขาวง
๔. สร้างอาชีพ	๑. กลุ่มข้าวกล้องเพื่อสุขภาพ , กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วย , กลุ่มจักสาน , คณะกรรมการป่าชุมชน	

ผู้ได้รับประโยชน์

๑. ครัวเรือนที่ใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน ๒๕๕ ครัวเรือน
๒. ประชากรวัยทำงาน ๓,๖๒๓ คน
๓. ผู้สูงอายุ ๑,๔๔๑ คน
๔. กลุ่มอาชีพ ๒ กลุ่ม
๕. ประชาชนผู้สนใจสมุนไพร ๒๖ คน
๗. รพ.สต. ๒ แห่ง
๘. โรงเรียนในพื้นที่ ๓ โรงเรียน

๕. การจัดการทรัพยากรป่า

๕.๑ ข้อมูลพื้นที่

ป่าในตำบลป่าสักเป็นป่าชุมชน มีทั้งหมด ๕ แห่ง ๕ หมู่บ้าน มีพื้นที่ ๕๒๐ ไร่ ซึ่งเป็นผืนป่าผืนสุดท้ายของตำบล ซึ่งป่าชุมชนที่มีพื้นที่ใหญ่ที่สุด อยู่ที่บ้านสันมะเค็ด หมู่ที่ ๔ มีการบริหารจัดการโดยชุมชน กำหนดพื้นที่ และสร้างโฉนดป่าชุมชน

๕.๒ ความเป็นมาของการจัดการทรัพยากรป่า

พื้นที่ป่าชุมชนบ้านสันมะเค็ด แต่ก่อนเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีต้นไม้ และสัตว์ป่าจำนวนมาก ต่อมาได้เกิดการสัมปทานป่าไม้ของนายทุนเข้ามาแผ้วถางป่าและชักลากต้นไม้โดยใช้ช้าง ลากซุงออกไป ทำให้ผืนป่าเกิดความแห้งแล้ง ไม่มีความอุดมสมบูรณ์ จากนั้นมาผู้ใหญ่บ้านชื่อ นายบุญเรียน โนพะเส้า ได้ริเริ่มความคิดในการอนุรักษ์ป่าชุมชนผืนสุดท้ายของหมู่บ้านจึงได้ทำการเรียกประชุมกับชาวบ้านสันมะเค็ด จึงได้จัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ป่าชุมชนบ้านสันมะเค็ดขึ้นมาป่าจึงฟื้นฟูกลับมาเรื่อยๆ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ชาวบ้านต้องมีการอนุรักษ์ต้นน้ำ จึงได้ทำการสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อกักเก็บน้ำในผืนดิน ทำให้เกิดพืชพรรณต่าง ๆ เพิ่มขึ้นจากเดิม เป็นแหล่งอาหารของชุมชน ปี พ.ศ. 2538 ได้เกิดการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าจากภายนอกชุมชน จึงได้ตั้งกฎระเบียบขึ้น ถ้าใครตัดไม้ผิดคิดเป็นเงินต้นละ 500 บาท ถ้าเป็นไม้ยืนต้น 1,500 บาท ถ้าคนในหมู่บ้านต้องการนำไม้ไปใช้ต้องแจ้งให้คณะกรรมการ และมีการบวชป่าเพื่อเป็นกุศโลบายในการไม่ให้ชาวบ้านตัดต้นไม้ใหญ่ ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ทางชุมชนได้มีมติในชุมชนว่า ทุกวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ให้มีการพัฒนาและปลูกป่าเพิ่มรวมทั้งสร้างฝายชะลอน้ำ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้สร้างฝายเก็บน้ำโดยชุมชนร่วมกับหน่วยงาน อ.บ.ต. และกลุ่มออฟโรดรวมถึงเยาวชนในตำบลป่าสัก ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้งบประมาณมาอุดหนุนเก็บน้ำจ่อป่าแห้งทำให้มีพื้นที่สำหรับกักเก็บน้ำเพิ่มขึ้น ป่ากลับมาที่มีความอุดมสมบูรณ์

๕.๓ สถานะข้อมูลทรัพยากรป่า

การจัดการป่า พื้นที่โดยส่วนใหญ่ของตำบลป่าสักเป็นพื้นที่ป่าไผ่ และไม้ใช้สอย ไม้ยืนต้น เช่น ไม้สัก ไม้ประดู่ พื้นที่ป่ามี ๕ หมู่บ้าน มีพื้นที่ป่า ๕๒๐ ไร่ มีครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรมการรักษาสีงแวดล้อม ๑,๔๔๖ ครัวเรือน มีการทำแนวป้องกันไฟป่า ๓๔๓ ครัวเรือน

๕.๔ ปฏิบัติการจัดการทรัพยากรป่า

- ๑) การสร้างการมีส่วนร่วมโดยการอนุรักษ์ป่า โดยทั้ง ๔ ภาควิชาหลักในตำบลป่าสัก คือ ท้องถิ่น ท้องที่ หน่วยงาน และประชาชน ร่วมกันอนุรักษ์และดูแลรักษาป่า โดยการปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่ป่า ทำกิจกรรมบวชป่า และปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่า
- ๒) มีมาตรการลงโทษผู้ฝ่าฝืนการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนในทางที่ผิด และการบุกรุกพื้นที่ป่าชุมชน มีการจับกุม ปรับ และดำเนินคดีตามกฎหมาย โดยได้รับความร่วมมือจาก ๔ ภาควิชาหลักในตำบล
- ๓) การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการปลูกป่า แสดงความร่วมมือในการอนุรักษ์ป่าทั้ง ๔ ภาควิชาหลักในตำบลป่าสัก
- ๔) การสร้างอาชีพ การอนุรักษ์ป่าทำให้ป่ามีความอุดมสมบูรณ์เกิดอาชีพหาของป่าในชุมชนทำให้ประชาชนมีรายได้ และมีแหล่งอาหารในการบริโภค
- ๕) สร้างแหล่งอาหาร สมุนไพร ยารักษาโรค เมื่อป่ามีความอุดมสมบูรณ์จึงเกิดพืชนานาชนิดขึ้น ซึ่งสามารถเป็นแหล่งอาหาร และยารักษาโรคให้กับชุมชน
- ๖) ส่งเสริมการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยทั้ง ๔ ภาควิชาหลักได้ส่งเสริม และร่วมมือกันฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลป่าสัก เพื่ออนุรักษ์ไว้ให้ลูกหลานได้ใช้ประโยชน์ในอนาคต

๕.๕ ผลการปฏิบัติการและผู้ได้รับผลประโยชน์

- ๑) เกิดกลุ่มอนุรักษ์ในพื้นที่ จำนวน ๒ กลุ่ม
- ๒) เกิดการสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าโดยประชาชนทั้ง ๑๓ หมู่บ้าน
- ๓) เกิดมาตรการลงโทษผู้กระทำผิดต่อป่า ในชุมชน ครอบคลุมทั้ง ๑๓ หมู่บ้าน
- ๔) สร้างกฎ กติกา ในการใช้ประโยชน์ป่าชุมชน จำนวน ๕ หมู่บ้าน
- ๖) สร้างงาน สร้างอาชีพ จากการหาของป่า ๑๒๔ ครัวเรือน
- ๗) เกิดแหล่งอาหาร และยารักษาโรค ให้กับประชาชนในพื้นที่
- ๘) เกิดแหล่งไม้ใช้สอย และใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าตามกฎหมาย กติกา การใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน

๕.๖ ความสอดคล้องตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals-SDGs)

เป้าหมายที่ ๑๕ ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ / เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๒ ส่งเสริมการดำเนินการด้านการบริหารจัดการป่าไม้ทุกประเภทอย่างยั่งยืน หยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า ฟื้นฟูพื้นที่เสื่อมโทรม และเพิ่มการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าทั่วโลก ภายในปี ๒๕๖๓ / เป้าประสงค์ที่ ๑๕.๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม และส่งเสริมการเข้าถึงทรัพยากรเหล่านั้นอย่างเหมาะสม

การจัดอาหารปลอดภัยเพื่อสุขภาพ

องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสัก อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

2 ขจัดความกลัวไทย

สถานะข้อมูลอาหารชุมชน

- ร้อยละครัวเรือนที่ทำเกษตรกรรมยั่งยืน จำนวน ๒๓๐ ครัวเรือน ๑๙.๐๗ %
- ร้อยละของการทำงานประชากรภาคเกษตรกรรม จำนวน ๙๙๒ คน ๒๖.๖ %
- ร้อยละคนอายุ ๑๕-๕๙ปีเต็ม มีการประกอบอาชีพและมีรายได้ จำนวน ๑,๙๕๔ คน ๗๗.๗๓ %
- จำนวนร้อยละพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๓๓๓ ตารางกิโลเมตร ๖๕.๗๓ %
- ร้อยละของหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีการใช้พื้นที่สาธารณะทำให้คนในชุมชนเข้าถึงอาหารได้ จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน ๑๐๐ %

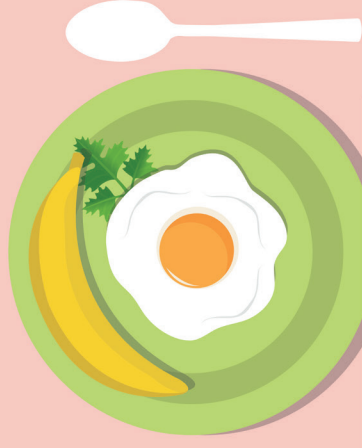
ข้อมูลพื้นที่

ตำบลป่าสักมี ๑๓ หมู่บ้าน ๒,๒๓๒ ครัวเรือน ประชากร ๕,๕๘๑ คน แหล่งเรียนรู้ด้านอาหารปลอดภัย ๓ แหล่งเรียนรู้

ผลการปฏิบัติการ

- เกิดกลุ่มอาชีพที่ใช้ทรัพยากรจากพื้นที่ทั้งหมด ๑๖ กลุ่ม
- เกิดกลุ่มเกษตรกรที่ทำเกษตรกรรมโดยไม่ใช้สารเคมี ๔ กลุ่ม
- เกิดแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับอาหารปลอดภัย ๓ กลุ่ม
- เกิดชุมชนที่ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการลดต้นทุนด้านอาหารในครัวเรือน ๑ ชุมชน
- เกิดกลุ่มที่จัดสวัสดิการด้านอาหารชุมชน (กลุ่มผู้สูงอายุ) จำนวน ๒ กลุ่ม
- เกิดความสมบูรณ์ด้านอาหารเพื่อการบริโภคตลอดทั้งปี

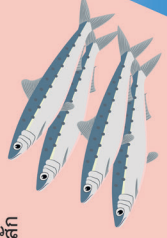
ปฏิบัติการจัดการอาหารชุมชน

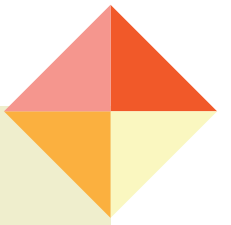
งานและกิจกรรม	ทุนทางสังคม	งานและกิจกรรม	ทุนทางสังคม
๑. การสร้างผลผลิตตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่	๑. เกษตรกร, อบต.ป่าสัก, อบจ. เชียงราย, ชุมชน, ผู้นำชุมชน, ศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประจำตำบลป่าสัก, หน่วยงานราชการในพื้นที่	๕. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่	๑. อบต.ป่าสัก, กลุ่มอาชีพ, ประชาชนตำบลป่าสัก
๒. ส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน	๒. อบต.ป่าสัก, ศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประจำตำบลป่าสัก, หน่วยงานราชการในพื้นที่, โรงเรียน	๖. สร้าง กฎ ระเบียบชุมชน การใช้ประโยชน์จากป่า	๒. อบต.ป่าสัก, ผู้นำชุมชน, เกษตรกร, กลุ่มอาชีพ, หน่วยงานราชการในพื้นที่
๓. การส่งเสริมการสร้างอาหารจากเศรษฐกิจชุมชน	๓. อบต.ป่าสัก, ครัวเรือน, โรงเรียนในพื้นที่, รพ.สต.ป่าสัก, รพ.สต.บ้านแม่คำ, หน่วยงานภายในพื้นที่, กลุ่มแม่ครัวผลิตภัณฑ์จากกล้วย	๗. การบูรณาการงานเกษตรระหว่างหน่วยงาน ปศุสัตว์ ประมง เกษตร	๓. ศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประจำตำบลป่าสัก, ผู้นำในพื้นที่, กลุ่มอาชีพ
๔. ส่งเสริมอาชีพ	๔. กลุ่มอาชีพ, กลุ่มข้าวกล้องเพื่อสุขภาพ, กลุ่มแปรรูป-ผลิตภัณฑ์จากกล้วย, กลุ่มจักสาน, กลุ่มพัฒนาสตรีตำบลป่าสัก, โรงเรียนชวามาไทยบ้านป่าสักน้อย	๘. สร้างความยั่งยืนในการผลิตอาหาร	๔. อบต.ป่าสัก, ศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประจำตำบลป่าสัก, ผู้นำในพื้นที่, กลุ่มอาชีพ, โรงเรียนชวามาไทยบ้านป่าสักน้อย

ผู้ได้รับประโยชน์

- ประชากรทั้ง ๑๓ กลุ่มประชากร ๕,๕๘๑ คน
- ครัวเรือน ๒,๒๓๒ ครัวเรือน
- กลุ่มอาชีพในตำบล ๑๖ กลุ่ม
- เกษตรกร ๙๙๒ คน

๖. การจัดการอาหารปลอดภัยเพื่อสุขภาพ

๖.๑ ข้อมูลพื้นที่

ตำบลป่าสัก มีพื้นที่ทั้งหมด ๕๐.๒ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓๑,๓๗๕ ไร่ โดยมีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบและที่ราบเชิงเขา อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร มีผลไม้ท้องถิ่นหลากหลายชนิด ประชากรทั้งหมด ๕,๕๘๑ คน ๒,๒๓๒ ครัวเรือน พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๒๐,๖๒๕ ไร่ มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจำนวน ๒ แห่ง ให้พื้นที่ตำบลป่าสัก และมีแหล่งเรียนรู้ด้านอาหารปลอดภัย ๓ แหล่งเรียนรู้

๖.๒ ความเป็นมาของการจัดการอาหารปลอดภัย

จากการตรวจสอบสารพิษในเลือดของ รพ.สต.ป่าสัก และ รพ.สต.บ้านแม่คำ พบว่ามีจำนวนสารพิษในร่างกายของประชาชนในตำบลป่าสักเยอะมาก ทำให้เกิดการตื่นตัวในการหาวิธีการลดสารพิษเข้าสู่ร่างกายจึงเกิดการ ตรวจสอบคุณภาพอาหาร และทำเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น เนื่องจากได้เห็นถึงความสำคัญ ในการรับประทานอาหารที่ปลอดภัยและไม่เป็นโทษต่อร่างกาย ทำให้ประชาชนเริ่มตระหนักถึงอันตราย จึงได้ทำการเริ่มปลูกผักกินเอง เนื่องจากผักที่ซื้อมารับประทานมีการใช้สารเคมีในการปลูกพืช และได้ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น ทำให้การปลูกพืชผักไว้รับประทานเองเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนทำให้สารพิษ ในเลือดของประชาชนตำบลป่าสักลดลง และได้นำแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตมากขึ้น

๖.๓ สถานะข้อมูลอาหารชุมชน

ครัวเรือนที่มีการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ๒๗๐ ครัวเรือน ประชากรที่ทำงานด้านเกษตรกรรม ๔๔๒ คน โดยคนอายุ ๑๕-๕๔ ปีเต็ม มีการประกอบอาชีพ และมีรายได้ ๑,๗๗๔ คน มีพื้นที่ทำการเกษตร ๒๐,๖๒๕ ไร่ ครัวเรือนที่มีการใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ๑๔๘ ครัวเรือน เกษตรกรที่ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการเพาะปลูก โดยไม่ใช้สารเคมี ๒๗๐ ครัวเรือน มีกองทุนในการจัดสวัสดิการด้านอาหารในชุมชน ๒ กองทุน

๖.๔ ปฏิบัติการจัดการอาหารชุมชน

- ๑) การสร้างผลผลิตตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยการน้อมนำเอาแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ของในหลวง รัชกาลที่ ๙ มาปรับใช้กับพื้นที่ตามแนวทางพระราชดำริของพระองค์ท่าน
- ๒) ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน โดยศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประจำตำบลป่าสัก ได้ส่งเสริมและถ่ายทอดการทำเกษตรแบบผสมผสาน ปลูกพืชหมุนเวียน เพื่อรักษาคุณภาพดินให้กับประชาชน
- ๓) การส่งเสริมการสร้างอาหารจากเศรษฐกิจชุมชน โดยส่งเสริมกลุ่มแปรรูป และกลุ่มอาชีพที่มีในพื้นที่ตำบลป่าสัก ได้ผลิตอาหารที่ปลอดภัยเพื่อจำหน่ายให้กับคนในชุมชนโดยใช้ทรัพยากรในพื้นที่ และส่งออกในพื้นที่ภายนอก
- ๔) ส่งเสริมอาชีพ โดยการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ ๑๖ กลุ่ม ซึ่งโดยส่วนมากดำเนินการโดยกลุ่มพัฒนาสตรีของชุมชน ทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชน
- ๕) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ เช่น กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วยได้รับซื้อผลผลิตกล้วยจากชุมชน ทำให้เกิดรายได้ในชุมชน และทางกลุ่มก็ได้นำมาแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าให้กับทรัพยากรในพื้นที่
- ๖) สร้างกฎ ระเบียบชุมชนการใช้ประโยชน์จากป่า ทำให้ป่ายังคงความอุดมสมบูรณ์ ไม่ใช้ประโยชน์จากป่าจนป่าเสื่อมโทรม
- ๗) การบูรณาการงานเกษตรระหว่างหน่วยงาน ปศุสัตว์ ประมง เกษตร ได้ร่วมกันทำงานกับศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประจำตำบลป่าสัก ในการบูรณาการงานด้านต่างๆ เข้าด้วยกัน
- ๘) สร้างความยั่งยืนในการผลิตอาหาร ตำบลป่าสักได้มีการส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ทำให้เกิดดินที่ดี ทำให้ปลูกพืชผักมีความปลอดภัย สร้างอาหารที่มีความปลอดภัย และเกิดผลผลิตทางการเกษตรตลอดทั้งปี

๖.๕ ผลการปฏิบัติการและผู้ได้รับผลประโยชน์

- ๑) เกิดกลุ่มอาชีพที่ใช้ทรัพยากรจากพื้นที่ทั้งหมด ๑๖ กลุ่ม
- ๒) เกิดกลุ่มเกษตรกรที่ทำเกษตรกรรมโดยไม่ใช้สารเคมี ๔ กลุ่ม
- ๓) เกิดแหล่งเรียนรู้ด้านอาหารปลอดภัย ๓ แหล่งเรียนรู้
- ๔) เกิดชุมชนที่ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการลดต้นทุนด้านอาหารในครัวเรือน ๑ ชุมชน
- ๕) เกิดกลุ่มสวัสดิการด้านอาหารชุมชน (กลุ่มยุ่งฉางข้าว) จำนวน ๒ กลุ่ม
- ๖) เกิดความอุดมสมบูรณ์ด้านอาหารเพื่อการบริโภคตลอดทั้งปี โดยประชากรได้รับผลประโยชน์ทั้ง ๑๓ กลุ่มประชากร ๕,๕๘๑ คน ๒,๒๓๒ ครัวเรือน กลุ่มอาชีพที่ใช้ประโยชน์ทรัพยากรในพื้นที่ ๑๖ กลุ่ม และเกษตรกรในตำบล ๔๔๒ คน

๖.๖ ความสอดคล้องตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals-SDGs)

เป้าหมายที่ ๒ ยุติความหิวโหยบรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการและส่งเสริมการเกษตรที่ยั่งยืน / เป้าประสงค์ที่ ๒.๑ ยุติความหิวโหยและสร้างหลักประกันให้ทุกคน โดยเฉพาะที่ยากจนและอยู่ในภาวะเปราะบางอันรวมถึงทารกได้เข้าถึงอาหารที่ปลอดภัยมีโภชนาการและเพียงพอตลอดทั้งปี ภายใน ๒๕๗๓

การจัดการขยะแบบบูรณาการ

องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสัก อำเภอเชียงแสนจังหวัดเชียงราย

12 แผนงาน
 บริบท
 และการผลิต
 ที่ยั่งยืน

สถานะข้อมูลขยะ

- จำนวนหมู่บ้าน ๑๓ หมู่บ้าน
 จำนวนครัวเรือน ๒,๒๓๒ ครัวเรือน จำนวนประชากร ๕,๕๘๑ คน
- สัดส่วนประมาดขยะ ต่อ ประชากรทั้งหมด ภายใน ๑ วัน
 ๓.๕๓๐ กิโลกรัม ต่อ ๕.๕๘๑ คน = ๐.๖๓ กิโลกรัม/คน/วัน
- การจัดการขยะ
 อย่งจริงจังในระดับหมู่บ้านจำนวน ๘ หมู่บ้าน
- จำนวนครัวเรือน
 ที่จัดการขยะโดยเก็บขยะของชุมชน ๑,๗๕๓ ครัวเรือน
- จำนวนครัวเรือน
 ที่จัดการขยะโดยวิธีเผา ๕๑๖ ครัวเรือน
- จำนวนครัวเรือน
 ที่จัดการขยะโดยการฝัง ๘๐ ครัวเรือน

- จำนวนครัวเรือน
 ที่จัดการขยะโดยการนำไปทำปุ๋ยหมัก ๒๘ ครัวเรือน
- จำนวนครัวเรือน
 ที่จัดการขยะโดยแยกขยะรีไซเคิล ๒๕๒ ครัวเรือน
- จำนวนร้อยละ
 ของหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีการกำหนดกฎกติกาชุมชนเรื่อง
 การจัดการขยะจำนวน ๑๓ หมู่บ้าน
- จำนวนร้อยละ
 ของหมู่บ้าน/ชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนและ
 พัฒนาเป็นชุมชนต้นแบบปลอดขยะ จำนวน ๑ หมู่บ้าน
- จำนวนหรือร้อยละ
 ของโครงการของท้องถิ่นในการจัดการขยะ ๕ โครงการ

ผลการปฏิบัติ

- เกิดการคัดแยกขยะจากต้นทางในระดับครัวเรือนทั้ง ๑๓ หมู่บ้าน
- ปริมาณขยะเฉลี่ยในตำบลลดลง ๓๐ เปอร์เซ็นต์
- เกิดจุดรวบรวมขยะอันตรายใน**ทุกหมู่บ้าน**
- มีจุดศูนย์กลางในการรวบรวมขยะอันตรายก่อนส่งไปกำจัดอย่างถูกวิธี
 จำนวน ๑ จุด
- เกิดการลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) ในการร่วมกันคัดแยกขยะ
 จากต้นทางในระดับครัวเรือน เพื่อลดปริมาณขยะใน**ทุกหมู่บ้าน**
- เกิดแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการขยะภายในหมู่บ้าน จำนวน ๑ หมู่บ้าน
- ได้รับรางวัลชนะเลิศ โครงการ ลดใช้ ลดขยะ "Waste less live"
 จังหวัดเชียงราย ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๐

ปฏิบัติการจัดการขยะ

งานและกิจกรรม

- อบรมให้ความรู้การคัดแยกขยะ
 จากต้นทางอย่างมีส่วนร่วมในชุมชน

ทุนทางสังคม

- อบต.ป่าสัก, ครัวเรือน, กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, อปท.เชียงแสน, อำเภอเชียงแสน
- อบต.ป่าสัก, ผู้นำชุมชน, สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, อปท.เชียงแสน, อำเภอเชียงแสน, ผู้นำชุมชน, กำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน, หน่วยงานราชการในพื้นที่, วัด, โรงเรียน
- อบต.ป่าสัก, ครัวเรือน, หน่วยงานในพื้นที่, วัด, โรงเรียน, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล, โองเขียนคนเผ่าตำบลป่าสัก

งานและกิจกรรม

- มีการกำหนดจุดรวบรวมขยะอันตรายของชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน
- สร้างเสวียนทุกครัวเรือนเพื่อเก็บขยะอินทรีย์
- ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ในระดับครัวเรือน
- ลงนามบันทึกข้อตกลง (MOU) ร่วมกันคัดแยกขยะจากระดับครัวเรือน ๑๓ หมู่บ้าน

ผู้ได้รับประโยชน์

- ประชากร ๑๓ กลุ่มประชากร ๕,๕๘๑ คน
- ครัวเรือนทั้งหมด ๒,๒๓๒ ครัวเรือน
- กลุ่มอาชีพ ๑๖ กลุ่ม

ทุนทางสังคม

- อบต.ป่าสัก, อปท.เชียงราย, ผู้นำชุมชน, กำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน, อำเภอเชียงแสน, กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- อบต.ป่าสัก, ชมรม อสม. ตำบลป่าสัก, หมู่บ้านจัดการขยะบ้านดอยจำปี, ผู้นำชุมชน, กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน, ชมรมผู้สูงอายุ
- อบต.ป่าสัก, ศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประจำตำบลป่าสัก, โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย, กศน.ตำบลป่าสัก, สำนักงานพัฒนาที่ดิน จ.เชียงราย, สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จ.เชียงราย
- อบต.ป่าสัก, กำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน, รพ.สต.ป่าสัก, รพ.สต.บ้านแม่คำ

งานและกิจกรรม

- มีการสร้างเครือข่ายการจัดการขยะ
 จากต้นทางแบบมีส่วนร่วมของชุมชน
- การนำขยะมาประดิษฐ์ของใช้ เพื่อลด
 ปริมาณการทิ้งขยะ

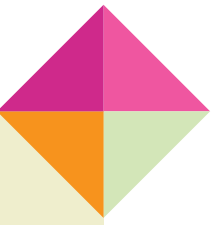
ทุนทางสังคม

- อบต.ป่าสัก, ครัวเรือน, กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, อปท.เชียงแสน, อำเภอเชียงแสน
- อบต.ป่าสัก, ผู้นำชุมชน, สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, อปท.เชียงแสน, อำเภอเชียงแสน, ผู้นำชุมชน, กำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน, หน่วยงานราชการในพื้นที่, วัด, โรงเรียน
- อบต.ป่าสัก, ครัวเรือน, หน่วยงานในพื้นที่, วัด, โรงเรียน, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล, โองเขียนคนเผ่าตำบลป่าสัก

งานและกิจกรรม

- มีการกำหนดจุดรวบรวมขยะอันตรายของชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน
- สร้างเสวียนทุกครัวเรือนเพื่อเก็บขยะอินทรีย์
- ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ในระดับครัวเรือน
- ลงนามบันทึกข้อตกลง (MOU) ร่วมกันคัดแยกขยะจากระดับครัวเรือน ๑๓ หมู่บ้าน

๗. การจัดการขยะแบบบูรณาการ

๗.๑ ข้อมูลพื้นที่

ตำบลป่าสัก มีทั้งหมด ๑๓ หมู่บ้าน ประชากรทั้งหมด ๕,๕๘๑ คน ๒,๒๓๒ ครัวเรือน ได้ร่วมกันลงนามบันทึกข้อตกลง (MOU) การคัดแยกขยะและลดการทิ้งขยะในครัวเรือน ลงนามโดยกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน ทั้งหมด ๑๓ หมู่บ้าน และหน่วยงานในพื้นที่ตำบลป่าสัก

๗.๒ ความเป็นมาของการจัดการขยะ

เนื่องด้วยการทิ้งขยะของราษฎรในชุมชนก่อน พ.ศ.๒๕๔๗ ราษฎรชุมชนบ้านดอยจำปี หมู่ที่ ๗ ประสบกับปัญหาขยะมูลฝอยล้นชุมชน ประชาชนได้เห็นความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ให้หมดไป จึงนำเสนอปัญหาต่อคณะกรรมการในหมู่บ้าน โดยมีเป้าหมายเพื่อจัดการขยะในชุมชนให้หมดไป คณะกรรมการได้รับข้อร้องเรียนถึงปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อมในชุมชน จึงได้ทำโครงการบริหารจัดการขยะในชุมชน โดยชุมชนบ้านดอยจำปี หมู่ที่ ๗ เป็นชุมชนต้นแบบนำร่องโครงการ ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมโครงการ คือ อบรม.ป่าสักได้จัดให้ บ้านดอยจำปีไปดูงานการจัดการขยะ พร้อมกับลงมติข้อตกลงกันในการจัดการขยะในชุมชนร่วมกัน ทางหมู่บ้านได้ มอบถุงผ้าให้กับชาวบ้านเพื่อนำไปจ่ายตลาด อบรมให้ความรู้การจัดการขยะอย่างถูกตามหลักสุขาภิบาล ดำเนินการเก็บขยะตามสายทางโดยรถเก็บขยะหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเก็บขยะโดยเก็บทุก ๆ วันอาทิตย์ ทุกบ้านเรือนแยกขยะอินทรีย์ที่เกิดจากครัวเรือนนำมาทำปุ๋ย EM เพื่อแจกจ่ายให้บ้านเรือนนำไปใช้บำบัดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนขยะรีไซเคิลทุกบ้านเรือนคัดแยกนำไปจำหน่ายตามรถรับซื้อขยะรีไซเคิล สามารถลดปัญหาขยะและสร้างรายได้อีกทางให้กับครอบครัว ส่วนขยะทั่วไปซึ่งไม่สามารถนำมาขายก่อให้เกิดรายได้ จะมีปริมาณลดลงมากจากเดิมมีขยะเหล่านี้ จำนวน ๘๐๐ กิโลกรัม จากเข้าร่วมโครงการมีขยะทั่วไปลดลงเหลือ ๔๐๐ กิโลกรัม จะถูกทิ้งนำมาคัดแยกเพื่อนำไปผลิตวัสดุจากของเหลือใช้เพื่อให้เกิดมูลค่า ทำให้ชุมชนทุกครัวเรือนมีการคัดแยกขยะ สามารถนำขยะที่เหลือใช้มาใช้ประโยชน์ มีขยะลดลง มีสิ่งแวดล้อมที่ดี ชุมชนน้อย ชุมชนมีความเข้มแข็ง แวดล้อมในชุมชนตนเองสามารถเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการขยะให้กับชุมชนอื่นและผู้สนใจเข้าศึกษาดูงานเพื่อเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการขยะในชุมชนอย่างยั่งยืน เกิดชุมชนต้นแบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมโครงการบริหารจัดการขยะในชุมชน ส่งผลในด้านดีให้ชุมชนมีปริมาณขยะลดลง ชุมชนมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย สามารถสร้างรายได้จากการคัดแยกขยะไปขาย

๗.๓ สถานะข้อมูลขยะ

- ๑) สัดส่วนปริมาณขยะ ต่อประชากรทั้งหมด ๐.๗ กิโลกรัม ต่อคนต่อวัน
- ๒) ครัวเรือนที่จัดการขยะโดยการจัดเก็บขยะของชุมชน ๑,๗๕๓ ครัวเรือน
- ๓) ครัวเรือนที่จัดการขยะโดยวิธีการเผา ๔๑๖ ครัวเรือน
- ๔) ครัวเรือนที่จัดการขยะโดยการฝัง ๘๐ ครัวเรือน
- ๕) ครัวเรือนที่จัดการขยะโดยการนำไปทำปุ๋ยหมัก ๒๘ ครัวเรือน
- ๖) ครัวเรือนที่จัดการขยะโดยการคัดแยกขยะรีไซเคิล ๒๕๒ ครัวเรือน
- ๗) ทุกหมู่บ้านมีการกำหนดกฎ กติกา ของชุมชนในเรื่องการจัดการขยะ
- ๘) ชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนและพัฒนาเป็นชุมชนต้นแบบปลอดขยะ ๑ ชุมชน
- ๙) โครงการของท้องถิ่นในการจัดการขยะ ๕ โครงการ

๗.๔ ปฏิบัติการจัดการขยะ

- ๑) อบรมให้ความรู้การคัดแยกขยะจากต้นทางอย่างมีส่วนร่วมในชุมชน
- ๒) การสร้างเครือข่ายการจัดการขยะจากต้นทางแบบมีส่วนร่วมของชุมชน
- ๓) การนำขยะมาประดิษฐ์เป็นของใช้ เพื่อลดปริมาณการทิ้งขยะ
- ๔) มีการจัดทำผ้าป่าขยะ เพื่อเป็นกองทุนในการทำกิจกรรมของกลุ่มต่างๆ
- ๕) มีการกำหนดจุดรวบรวมขยะอันตรายของชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน ครอบคลุม ๑๓ หมู่บ้าน และมีจุดรวบรวมเพื่อส่งกำจัด ณ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสัก
- ๖) สร้างเสวียนทุกครัวเรือนเพื่อเก็บขยะอินทรีย์ จำพวก ใบไม้ เศษวัชพืช
- ๗) ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ในระดับครัวเรือน
- ๘) การลงนามบันทึกข้อตกลง (MOU) ร่วมกันคัดแยกขยะจากระดับครัวเรือน ๑๓ หมู่บ้าน

๗.๕ ผลการปฏิบัติการและผู้ได้รับผลประโยชน์

- ๑) เกิดการคัดแยกขยะจากต้นทางในระดับครัวเรือนทั้ง ๑๓ หมู่บ้านในตำบลป่าสัก
- ๒) ปริมาณขยะโดยเฉลี่ยในตำบลลดลง ร้อยละ ๓๐
- ๓) เกิดจุดรวบรวมขยะอันตรายในทุกหมู่บ้าน
- ๔) มีจุดศูนย์กลางในการรวบรวมขยะอันตรายก่อนส่งไปกำจัดอย่างถูกวิธี จำนวน ๑ จุด
- ๕) ทุกหมู่บ้านเกิดการลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) ในการร่วมกันคัดแยกขยะจากต้นทางในระดับครัวเรือน เพื่อลดปริมาณขยะ
- ๖) เกิดแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการขยะภายในหมู่บ้าน ๑ แหล่งเรียนรู้
- ๗) ได้รับรางวัลชนะเลิศ โครงการ ลดใช้ ลดขยะ “Waste Less Live” จังหวัดเชียงราย ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๐

๗.๖ ความสอดคล้องตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals-SDGs)

เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน / เป้าประสงค์ที่ ๑๒.๓ ลดขยะเศษอาหารของโลกครึ่งหนึ่งในระดับค้าปลีกและผู้บริโภค และลดการสูญเสียจากการกระบวนการผลิตและห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว ภายในปี ๒๕๗๓ / เป้าประสงค์ที่ ๑๒.๕ ลดการผลิตของเสียโดยการป้องกัน การลด การแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ และการนำมาใช้ซ้ำ ภายในปี ๒๕๗๓

การจัดจัดการภัยพิบัติ

องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสัก อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

13 การรับมือ
การเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ

สถานะข้อมูลภัยพิบัติ

๑. ร้อยละของครัวเรือน
ที่มีการจัดทำแผนที่พื้นที่เสี่ยงต่อการได้รับผลกระทบ
จากภัยพิบัติและดำเนินการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง ๑,๔๕๘ ครัวเรือน
๘๓.๒๕%

๒. ร้อยละของชุมชน
ที่เป็นพื้นที่เสี่ยงภัยที่มีการจัดทำแผนท้องถิ่นสนับสนุน
การพัฒนาาระบบเฝ้าระวังภัยพิบัติ จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน
๑๐๐%

๓. ร้อยละของหมู่บ้าน/
ชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนการค้นหาและพัฒนาทักษะ
“อาสาสมัครจัดการภัยพิบัติ” จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน
๑๐๐%

๔. ร้อยละของหมู่บ้าน/
ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยที่มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการ
ครอบครัวรวมทั้ง ๑๓ หมู่บ้าน
๑๐๐%

ข้อมูลพื้นที่

ตำบลป่าสักมี ๑๓ หมู่บ้าน ๒,๓๒๒ ครัวเรือน
ประชากร ๕,๕๘๑ คน

๔. ร้อยละของหมู่บ้าน/
ชุมชนที่มีการส่งเสริมครัวเรือนในชุมชนให้มีการเก็บสำรองอาหาร
และปัจจัยการผลิตสำหรับการเกษตร จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน
๑๐๐%

๕. ร้อยละของหมู่บ้าน/
ชุมชนที่ร่วมกันจัดทำสถานที่และแผนจุดหลบภัยที่ปลอดภัย
สำหรับอพยพผู้ประสบภัยให้พื้นที่พักอาศัยชั่วคราว
จำนวน ๓ หมู่บ้าน
๒๓.๐๗%

๘. ร้อยละของหมู่บ้าน/
ชุมชนที่มีการจัดหาพื้นที่เพื่อการอุปโภคบริโภคแก่ประชาชน
ในชุมชนเมื่อเกิดภัยแล้ว ๑๓ หมู่บ้าน
๑๐๐%

๑ กองทุนในการจัดการภัยพิบัติ
๒ รพ.สต. ในเขตพื้นที่
๓๐ อาสาสมัครกู้ภัย ในหน่วยบริการ

๑๐. ร้อยละอาสาสมัคร
และทีมช่วยเหลือภัยพิบัติที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพการ
จัดการภัยพิบัติในพื้นที่ ๓๐ คน
๑๐๐%

๑๑. ร้อยละของบุคลากร
ในหน่วยงานระดับชุมชนท้องถิ่นที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ
ให้มีความรู้ความสามารถในการรับมือกับภัยพิบัติ ๒๗ คน
๕๐%

๑๒. ร้อยละของชุมชน
ที่เป็นพื้นที่เสี่ยงภัยที่มีการจัดทำแผนท้องถิ่น
สนับสนุนการจัดการในระยะเวลาเกิดภัยพิบัติ (แผ่นดินไหว)
๑๓ หมู่บ้าน
๑๐๐%

ผลการปฏิบัติการ

- ประชาชนมีส่วนร่วมในการเตรียมการ ป้องกัน และบรรเทา
สาธารณภัย โดยการซ้อมแผนป้องกัน ๒ ครั้ง/ปี
- อบรมสร้างเสริมความพร้อมและเพิ่มศักยภาพของหน่วยงาน
และบุคลากรในพื้นที่ จำนวน ๕ ครั้ง
- ทุกหมู่บ้านมีความสนใจเรื่องการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย
๕. มีกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อช่วยเหลือและเยียวยาผู้ประสบภัย
หรือ อยู่ในภาวะขาดแคลนได้อย่างรวดเร็ว
- มีแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของตำบล
จำนวน ๕ โครงการ
- มีหน่วยกู้ชีพ-กู้ภัย ประจำตำบลป่าสัก ๑ หน่วย จำนวน ๓๐ คน

ปฏิบัติการจัดการภัยพิบัติ

งานและกิจกรรม

- ๑. การจัดการฝึกและป้องกันบรรเทา
สาธารณภัย

ทุนทางสังคม

- ๑. อบต.ป่าสัก ,ผู้นำชุมชน ,กำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน ,
คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน ,
อปพร.

งานและกิจกรรม

- ๕. จัดทำแนวกันไฟ ป้องกันและ
แก้ปัญหาไฟป่า
- ๖. เตรียมความพร้อมของอาสาสมัคร
ป้องกันภัยพิบัติในชุมชน
- ๗. การขุดลอกแหล่งน้ำป้องกันปัญหา
ภัยแล้ง
- ๘. จัดตั้งกองทุนควบคุมการตัด
เพื่อเป็นกองทุนในการนำไปใช้แก้
ปัญหาภัยพิบัติตามฤดูกาล

ทุนทางสังคม

- ๑. อบต.ป่าสัก ,ผู้นำชุมชน ,กำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน
- ๒. อบต.ป่าสัก ,หน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ตำบลป่าสัก ,ผู้นำชุมชน ,กำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน
- ๓. อบต.ป่าสัก ,หน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ตำบลป่าสัก ,ผู้นำชุมชน ,กำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน
- ๔. อบต.ป่าสัก ,ผู้นำชุมชน ,กำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน
- ๕. อบต.ป่าสัก ,ผู้นำชุมชน ,กำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน , วัต

ผู้ได้รับประโยชน์

- ประชากรทั้ง ๑๓ กลุ่มประชากร จำนวน ๕,๕๘๑ คน
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๓ ศูนย์
- รพ.สต. ๒ แห่ง
- โรงเรียนในพื้นที่ ๓ โรงเรียน
- วัด ๑๑ แห่ง
- หน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่ ๓ หน่วยงาน

๑. การจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพด้าน
การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๒. การส่งเสริมการให้ความรู้เรื่องการ
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๓. การจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพด้าน
การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๑. อบต.ป่าสัก ,ผู้นำชุมชน ,กำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน , วัต

๑. อบต.ป่าสัก ,ผู้นำชุมชน ,กำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน

๑. อบต.ป่าสัก ,ผู้นำชุมชน ,กำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน

๑. อบต.ป่าสัก ,ผู้นำชุมชน ,กำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน

๘. การจัดการภัยพิบัติ

๘.๑ ข้อมูลพื้นที่

ตำบลป่าสักมี ๑๓ หมู่บ้าน ประชากร ๕,๕๘๑ คน ๒,๒๓๒ ครัวเรือน ตั้งอยู่ในเขตรอยเลื่อนแผ่นดินไหวแม่จัน มีกองทุนในการจัดการภัยพิบัติ ๑ กองทุน มี ๒ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๒ แห่งในพื้นที่ มีอาสาสมัคร-กู้ภัย ในหน่วยบริการกู้ชีพกู้ภัยประจำตำบลป่าสัก ๓๐ คน

๘.๒ ความเป็นมาของการจัดการภัยพิบัติ

ตำบลป่าสักตั้งอยู่ในพื้นที่เขตรอยเลื่อนแผ่นดินไหวแม่จัน จึงเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อภัยแผ่นดินไหว อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ราบโล่ง เสี่ยงต่อการได้รับผลกระทบจากวาตภัย องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสักจึงได้ตระหนักถึงการรับมือภัยพิบัติจึงได้จัดการประชุม ๔ ฝ่ายเพื่อจัดการและวางแผนรับมือภัยพิบัติที่เกิดขึ้น หลังจากนั้นได้ให้ทุกหมู่บ้าน ทำแผนรับมือภัยพิบัติ จุดปลอดภัย จุดบ้านที่มีผู้ต้องการความช่วยเหลือก่อน และได้ตั้งกองทุนตักบาตรตานต่อเป็นกองทุนในการช่วยเหลือพี่น้องประชาชนเมื่อเกิดภัยพิบัติได้อย่างทันท่วงที เพื่อเป็นการรับมือกับภัยพิบัติที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

๘.๓ สถานะข้อมูลภัยพิบัติ

ครัวเรือนที่มีการจัดทำแผนที่พื้นที่เสี่ยงต่อการได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติและดำเนินการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง ๑,๘๕๘ ครัวเรือน ทั้ง ๑๓ หมู่บ้าน ในตำบลป่าสักเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยมีการจัดทำแผนที่เสี่ยงภัยสนับสนุนการพัฒนากระบวนการเฝ้าระวังภัยพิบัติ ได้รับการสนับสนุนการค้นหาและพัฒนาทักษะ “อาสาสมัครจัดการภัยพิบัติ” มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการที่ครอบคลุมทั้ง ๑๓ หมู่บ้าน มีการเก็บสำรองอาหาร และปัจจัยการผลิตสำหรับการทำการเกษตร มี ๓ หมู่บ้าน ที่จัดทำแผนที่จุดหลบภัยที่ปลอดภัยสำหรับอพยพผู้ประสบภัยให้มีที่พักชั่วคราว มีอาสาสมัคร และทีมช่วยเหลือภัยพิบัติที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพการจัดการภัยพิบัติในพื้นที่ ๓๐ คน และ ๑ หน่วยบริการกู้ชีพกู้ภัยประจำตำบลป่าสัก

๘.๔ ปฏิบัติการจัดการภัยพิบัติ

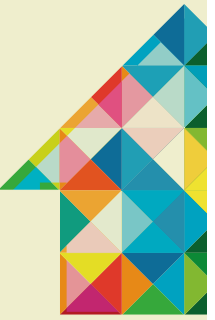
- ๑) มีการจัดการฝึกและป้องกันบรรเทาสาธารณภัย ให้กับ อปพร. ในตำบลป่าสักทุกหมู่บ้าน
- ๒) การส่งเสริมการให้ความรู้เรื่องการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับประชาชน
- ๓) การจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสัก และหมู่บ้านทั้ง ๑๓ หมู่บ้าน
- ๔) เตรียมความพร้อมของอาสาสมัครป้องกันภัยพิบัติในชุมชนให้พร้อมปฏิบัติงานตลอดเวลา
- ๕) การขุดลอกแหล่งน้ำห้องกันปัญหาภัยแล้ง เพื่อกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้งที่มีน้ำขาดแคลน
- ๖) จัดตั้งกองทุนตักบาตรตานต่อเพื่อเป็นกองทุนในการนำไปใช้แก้ปัญหาภัยพิบัติยามฉุกเฉิน

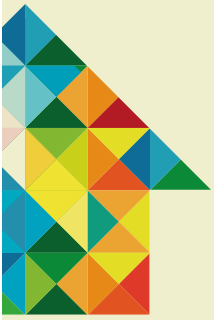
๘.๕ ผลการปฏิบัติการและผู้ได้รับผลประโยชน์

- ๑) ประชาชนมีส่วนร่วมในการเตรียมการ ป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย โดยการซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๒ ครั้งต่อปี
- ๒) เกิดการอบรมสร้างความพร้อมและเพิ่มศักยภาพของหน่วยงานและบุคลากรในพื้นที่ ๔ ครั้งต่อปี
- ๓) ทุกหมู่บ้านมีความเข้าใจเรื่องการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย
- ๔) เกิดกองทุนตักบาตรตานต่อในการช่วยเหลือและเยียวยาผู้ประสบภัย หรือ อยู่ในภาวะฉุกเฉินได้อย่างรวดเร็ว
- ๕) มีหน่วยกู้ชีพกู้ภัยประจำตำบลป่าสัก ๑ หน่วย ๓๐ คน
- ๖) มีแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของตำบล ๕ โครงการ

๘.๖ ความสอดคล้องตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals-SDGs)

เป้าหมายที่ ๑๓ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น / ๑๓.๑ เสริมภูมิทัศน์ด้านทานและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศในทุกประเทศ / ๑๓.๒ บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติ / ๑๓.๓ พัฒนาการศึกษ การสร้างความตระหนักรู้ และขีดความสามารถของมนุษย์และของสถาบันในเรื่องการลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การปรับตัว การลดผลกระทบ และการเตือนภัยล่วงหน้า /๑๓.๖ ส่งเสริมกลไกที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการวางแผนและการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพในประเศพัฒนาน้อยที่สุดและให้ความสำคัญต่อผู้หญิง เยาวชน และชุมชนท้องถิ่นและชายขอบ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

สำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชน (สำนัก ๓)

เครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่

องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสัก

อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

